

FORMA MINORUM

Felkészülés a valódi szabadságra

Mikor kézbe vesszük a legújabb FM-ot már a nagybőjt idejében leszünk. Remélhetőleg készülünk az elkövetkező ünnepre miközben próbáljuk számba venni azokat a kötelezettségeket, amire a Nemzetközi Tanács az Általános Káptalan kéréseiben elénk adott a Határozatok c. dokumentumában. Nem kívánom részletesen ismertetni, de felhívom a figyelmetek arra, hogy nagyon komoly és jövőnket meghatározó befolyásoló szempontokat érint. Az általam is sokszor idézett idők jeleiről is említést tesz és kívánatos feladatként említi „megszabadítani globalizált társadalmakat a bűn rendszereitől”. Nyomatékosan hívja fel mindannyiunk figyelmét, hogy „a képzés a Rend életében alapvető fontosságú.” Újra kiemeli, hogy „az Egyház Szociális Tanának ismerete elengedhetetlen”, valamint a „családi értékek elsőrangúak.” Ezért „A FVR a családokat figyelve középpontjába kívánja helyezni.” Mint látjátok ez a kérdés nem egy öregező mániákus képzési felelős vissza-vissza térő rögeszméje csupán, hanem az egész világot foglalkoztató és jövőnket meghatározó kérdés. Hiszen „A Világi Ferenceseknek a család, a társadalmi jogok és a gyermekek és fiatalok átfogó fejlődését elősegítő oktatás védelmére kell szentelniük magukat”.

Természetesen ez teljesen illeszkedik az Egyház kívánságához, amit legutóbb XVI. Benedek pápa üzenete a Béke Világnapjára fogalmazott meg. A fiatalok nevelése az igazságosságra és a békére címmel 2012. január 1-re.

„Melyek azok a helyek, ahol a békére és igazságosságra történetéről valódi nevelés érlelődik? Mindenekelőtt a család, hiszen az első nevelők a szülők. A család a társadalom eredendő sejtje. A gyermekek a családban tanulják meg azokat az emberi és keresztényi értékeket, amelyek lehetővé teszik az építő és békés együttélést. A családban sajátítják el a nemzedékek közötti szolidaritást, a szabályok betartását, a megbocsátást és a másik ember elfogadását. Ez az igazságosságra és békére való nevelés első iskolája.,,

Kérlek benneteket testvérek, hogy a nagybőjti időt „felhasználva” próbáljuk az újra evangelizálásra való felszólítást magunkon és családunkon kezdve készülni a húsvét ünnepére.

Szeretettel: János testvéretek

69.

2012. február

Komáromi János:
Felkészülés a valódi szabadságra

Barsi Balázs:
A szentmise értékei

Dobszay László
Kinek gyermeki szép sereg

Ratzinger Bíboros
A zene teológiai problémáiról

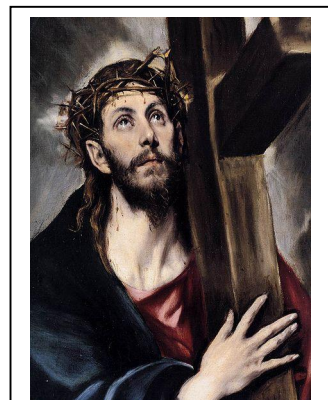
Komáromi Istvánné
A Néma Hegedű

Paul Claudel
Assisi Szent Ferenc

FVR Nemzetközi tanács
Havi Dosszié

A SZENTMISE ÉRTÉKEI

- ✠ Egyetlen szentmise, melyen részt vettél, többet használ neked, mint számos, melyet halálod után ajánlanak fel érted mások.
- ✠ A szentmise sok mulasztásodat és hanyagságodat pótolja.
- ✠ A szentmise eltörli bocsánatos bűneidet, melyeket sohasem gyóntál meg.
- ✠ Mikor jelen vagy a szentmisén és odafigyelsz, a legnagyobb hódolatot mutatod be az Úr Jézus szent Emberiségének.
- ✠ Minden szentmisével buzgóságod szerint többé-kevésbé csökkentheted ideiglenes földi büntetésedet.
- ✠ Sok veszélytől és szerencsétlenségtől szabadulsz meg, amit különben nem kerülnél ki.
- ✠ Halálod óráján lesz a legnagyobb vigasztalásod, hogy szentmisét hallgattál. Minden szentmisét magaddal viszel az ítéletre és ezek lesznek közbenjáróid.
- ✠ Minden szentmise új dicsőséget szerez számodra az égben.
- ✠ A szentmisében az utolsó vacsorára emlékezünk, s benne az Úr Jézus megjeleníti keresztáldozatát!
- ✠ Az Eukarisztiában, vagyis Oltáriszentségben az Úr Jézus valóságosan jelen van!
- ✠ A vasárnapi szentmise elmulasztása halálos bűn!
- ✠ Áldozni csak kegyelmi állapotban szabad! (Halálos bűneidet minél előbb gyónd meg!)
- ✠ Elhunyt hozzátartozóinkért, ismerőseinkért mondathatunk szentmisét!
- ✠ Élő embertársainkért, pl. megtérésükért, vagy gyógyulásunkért is mondhatunk szentmisét!
- ✠ Minden szentmisén való részvételeddel megrövidíted a tisztító tűzben viselendő szenvedéseidet, melyek különben reád várnak.
- ✠ A szentmisén való részvételeddel a lehető legnagyobb segítséget nyújtod a tisztító tűzben szenvedő lelkeknek – különösen, ha értük ajánlod fel részvételedet.
- ✠ A szentmise alatt az angyalok seregei között térdelsz, akik féltő tisztelettel vannak jelen az isteni áldozatnál.
- ✠ A szentáldozásod során felbecsülhetetlen értékű kegyelemben részesülsz, és a sátán is gyengébb lesz veled szemben.
- ✠ A szentmisében a pap áldásában részesülsz, amit Isten megerősít az égben is (Várd meg az áldást türelemmel).
- ✠ A szentmiséről Isten áldását viszed haza anyagi ügyeidre is.

EL Greco: Krisztus keresztáldozat 1580.

Szeretettel ajánlom átelmélkedésre!

fr. Barsi Balázs OFM

„Kinek gyermeki szép sereg...”

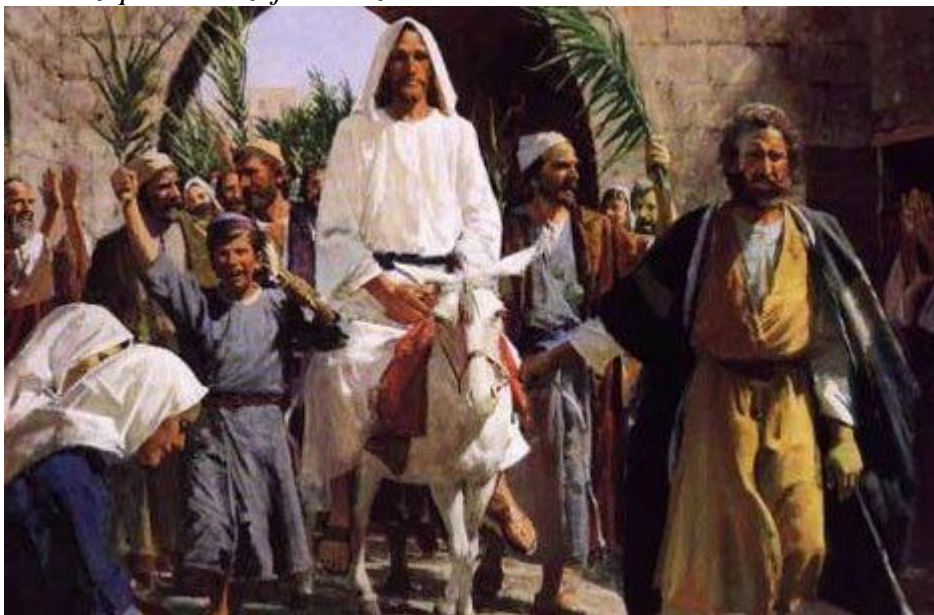
A virágvasárnapi körmenet fő éneke a 8. század végén élt Teodulf püspök költeménye: *Gloria laus et honor tibi sit, Rex Christe, Redemptor, cui puerile decus prompsit Hosanna pium.* A vers refrénje a mi Megváltó Királyunkat említi, s emiatt volt, aki úgy gondolta helyette énekelhető a *Christus vincit...* is, a Virágvasárnap voltaképpen Krisztus Király ünnepe. Bár igaz, hogy a liturgia több szövege is említi Krisztusnak e címét, mégis valami egészen másról van szó, mint az egyházi év végére került modern Krisztus Király ünnepről. A régi jeruzsálemi keresztények e vasárnap kimentek az Olajfák hegyére, s az egykor volt eseményeket felidézve, a zsidó nép gyermekeinek Krisztust köszöntő énekét hangoztatva vonultak be körmenetben a szent városba. Ki volt az a "király", akit köszöntöttek? 1. Mindenekelőtt: ő Dávidnak régtől ígért sarja, a királyi család tagja. S ez eszünkbe juttatja, hogy a Jézust Üdvözlők a csodatévőt, a szabadítót, a régi királyság helyreállítóját remélték és köszöntötték benne. Jézus elfogadja köszöntésüket. Valami igaz lehet akkor is, ha az, aki mondja, nincs az igazság tudatában. Például az evangélium szerint Kaifás prófétai szót mondott ezzel: *Jobb, hogy egy ember haljon meg az egész népért. Ő ugyan másképpen gondolta ezt, mint ahogy tényleg igaz volt. Mégis: ezt nem magától mondta, hanem mert abban az évben ő volt a főpap, és így megpróbétálta, hogy Jézus az egész népért fog meghalni (Jn 12,51).* Így a nép és a gyermekek is csak hirtelen föllángolásukban köszöntötték őt királyként, mégis helyesen nyilvánították ki róla, hogy benne a Dávidnak tett ígéret teljesült.

2. Jézus szamárháton ülve vonult be Jeruzsálembe. És ez azért történt, hogy, beteljesedjék az Írás: *Íme, a te királyod szelíden érkezik, a szamár hátán ülve...* Aki itt bevonul, nem hódítani akar, hanem alázatossággal és szelídséggel érkezik.

3. Nem a harcokban győztes hadvezér-király tartja itt bevonulását, hanem a csatába induló, aki tudja,

hogy néhány nap múlva leteszi életét, és akkor a ma hozsannázó tömeg majd keresztre feszítését fogja követelni. Igen, ő győzedelmes lesz, de azzal a halállal győzedelmes, melyet vállalva jön ma fel Jeruzsálembe. A Királyt Ünneplő himnusz alaphangja: tragikus.

De ahogy szolgálai alakban jövén elfogadja a halált, úgy elfogadja az ünneplő éneket is, nem önmagáért, hanem értük és értünk. *Nem olvastátok-e, hogy kisdedeknek és csecsszopóknak száján készítettél dicséretet?* - idézi a zsoltárt.

Énekünk tehát még nem a világ végén ítélkező, a birodalmat Atyjának átadó Emberfiát köszönti, hanem a Szenvedésre indulót, akiben a jeruzsálemi gyermekek csak sejtették, mi pedig már tudjuk az egyetlen igazi Királyt. Bár ő már a mennyei dicsőségben van, mi még itt a földön szolgálai alakjában követjük őt: *Aki utánam akar jönni..., vegye föl keresztjét.* És ha dicsőségemben részesedni akartok, tudjátok-e inni azt a kelyhet, amit most én iszok? Ezzel a lelküreltel kell tehát énekelnünk Virágvasárnap himnuszait:

Dicsőség és dicséret Tenéked, Megváltó Királyunk, kinek gyermeki szép sereg mondott ékes éneket. Izraelnek Királya s Dávidnak régtől ígért sarja, ki az Úrnak nevében jössz hozzánk, mindörökké Áldott! Angyalseregek a mennyben mindnyájan magasztalnak Téged, s velük a halandó ember és minden teremtményed dicsér. A zsidóknak népe pálmákkal jött az úton eléd: mi is könyörgésekkel eljöttünk, íme, énekszóval. Midőn szenvedni mentél, hódolva dicsérték ők Téged, most, midőn mennyben trónolsz, mi zengjük előtted a himnuszt. Tetszett seregük néked, tessék ma neked szentelt néped, mert kegyelmes király vagy, s minden jót tetszéssel fogadsz: Dicsőség és dicséret Tenéked...

Dobszay László: Jegyzetek a liturgiából
Új ember kiadó 2002, 179.-180- old.

Nagycsütörtök (Jn 13,1-15)

"Jézus tudta, hogy elérkezett az óra, amikor ebből a világból vissza kell térnie az Atyához. Jézus tudta, hogy az Atya mindent a kezébe adott, s hogy Istentől jött és Istenhez tér vissza." Csak akkor tudunk egy életutat logikusnak tekinteni, mikor valaki már meghalt? Akkor tudunk összefüggéseket minden cselekedet között meglátni, ha nincs közöttünk már az illető? Akkor tudunk csak értékelni, mikor minden mozzanat együtt van?

Mennyire visszás az egymásról alkotott képünk, míg egymást közelről látjuk. És amikor távlatba kerülünk, miért változik meg?

Amit Jézusról mond a szerző az Jézus tudása, vagy a későbbi kor reflexiója arról, hogy hogyan történhetett mindez?

Talán egy fontos az evangéliumi sorokban, hogy Jézus minden tettét egy belső érzés vezette, ami egész földi itt-léte alatt nyilvánvaló volt a tanítványok számára: "Istentől jött és Istenhez tér vissza." Ez az egyetlen fix pont az életben, a világtörténelemben, és az egész kozmoszban, ami az állandóan bizonytalan és félelmekben élő elme számára megnyugvást talál. Jézus ma is, itt erre tanít minket. Az ember életútjának minden darabját csak erre lehet felfűzni. Az ember életútjának minden darabját!

Minden hívő és hitetlen ember ezt kéri rajtunk számon. Hol a Te Istened? Mutasd meg! Mibe veted nap, mint nap a reményed? Mi tölt be téged? Miről beszélnek szavaid, cselekedeteid? Miért hazudsz, hogy Te szereted az Istent - és csak magad szereted, mert mindig azon jár az eszed, mi lenne nekem jó? Hányszor kérdezted meg az Istentől: mi lenne neki

Henrik Hoffmann:
Ima a Getsemane kertben

jó, ha Te ezt ebben a pillanatban megtennéd? És megtetted? Nem mindig csak önmagad kerested? A saját logikádat? A saját önzésed? Akár úgyis, hogy azonosítottad azzal, hogy ez az Isten akarata velem? Akár úgyis, hogy a kényelmed, a lustaságod, az igazán mély hitetlenséged mögé felsorakoztattad Istent, hogy mit tehetnék mást? Ilyen génekkal születtem. Erre predestinált a környezetem. Így érzem jól magam. Miért akarna mást tőlem az Isten?

Ma újra megszólít Jézus: "Példát adtam nektek, hogy amit én tettem, ti is tegyétek meg." Az Istentől jött és az Istenhez visszatérő ember utolsó szavai ezek - emiatt nagy a súlya.

Onnan tudja meg a világ, hogy valóban Istentől valók vagyunk-e, hogy merjük feláldozni magunkat. Elsősorban azzal, hogy próbálunk másképp szólni, mint tegnap. Bizonytalan és félelmetes út: nem ismernek rám, kiröhögnek, érthetetlennek tekintik, amit teszek. Félszegek és gyámoltalanok lehetünk, mint akiknek szokatlan, ismeretlen úton kell járniuk. Egyetlen belső forrásunk: Isten Lelke, aki azt mondja szüntelen - "kisebb szeretet távozz tőlem, mert én a nagyobb szeretetbe szerettem bele." Hogy le tudok szakadni életem holt cselekedeteiről Istenért, aki minden nap új szeretetével akar megismertetni. Egyszer az áruló Júdással, egyszer a barátságot megtagadó Péterrel, egyszer a könnyen befolyásolható és hálátlan tömeggel, egyszer egy idegennel, aki képes elítélni, egyszer egy véres menettel. Ki kívánja most itt ezt a szeretetet? Ez lenne Isten nagyobb szeretete? Kérünk mi ebből?

Ma újra megszólít Jézus: "Példát adtam nektek, hogy amit én tettem, ti is tegyétek meg." Az Istentől jött és az Istenhez visszatérő ember utolsó szavai ezek - emiatt nagy a súlya.

P. Tokár János OFM

RATZINGER BÍBOROS A SZENT ZENE TEOLÓGIAI PROBLÉMÁIRÓL (a tanulmány első részét a 10. évfolyamon közzé tettük)

3. Beigazolódik az is, hogy az egyházi zene teológiai válsága nem különíthető el attól a válságtól sem, amelyen ma a művészetek általában keresztülmennek. Nemrég hallottam arról, hogy Marizio Kagel olyan operát írt, melyben a történelem fordított irányban zajlik: nem a keresztény spanyolok fedezik föl az inkák, maják Amerikáját, hanem Amerika indiánjai fedezik fel Európát, s megszabadítják a keresztény "pogányságtól". Ez a mítosz utópikus programértékű: a történelemnek az író szerint így kellett volna történnie, ez lett volna az emberiség igazi haladása a világ egysége felé, az emberek jobban egymásra találhattak volna a kereszténység előtt vagy keresztény-ellenes világban.

Ezek a képek nem csupán tiltakozást jelentenek a kereszténység ellen. Kulturális választás óhajtanak lenni: a kereszténység által átjárt kultúra tagadása ez, a kereszténységtől független, kulturális kifejezőmód új horizontjainak keresése. (Filozófiailag C. Lévi-Strauss fejtette ki ezt a gondolatot.) Ez azt akarja mondani, hogy a pogányságba visszatért ember számára a keresztény kultúra igénye, megvalósulása fenyegetésnek tűnik. Meg kell mondanunk, hogy a művészet áruvá válásában az utolsó évtizedek során sok dolog valóban értelmezhető úgy, mint szándékos nevetségessé tétele mindannak, ami mostanáig a művészetet jelentette, s értelmezhető úgy, mint egy kísérlet, hogy saját nagyságától a megvetés és a gúnyolódás révén megszabaduljon, azt meghaladja, s ezután a korlátok közé nem szorítható igényeiben találja meg felsőbbiségét.

4. Mindez kapcsolatban van a funkcionalizmus korábban már leírt jelenségével, az élet és világ különböző kortársi felfogásainak e közös nevezőjével. Hugo Stadinger és Wolfgang

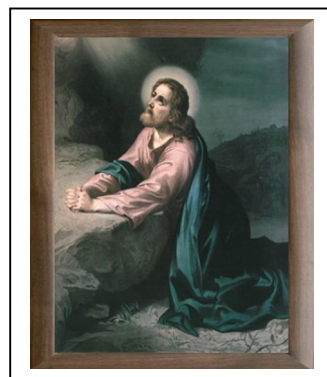
Behler rendkívül szellemesen elemezték a funkcionalizmus mindent elborító jellegét a „Chance und Risiko der Gegenwart” (Paderborn, 1976.) c. könyvükben. Nagyon jellemző, hogy ez az elmechanizálódás végül az ember számára egyetemes modell lesz, hogy az egész valóság mérhető nagyságokra redukálódik, s e redukció-lehetőség általános alapelv érvényével rendelkezik. Itt a művészi alkotás egyediségének jellege többé nem találja meg helyét, helyettesíteni kell tehát a mérhetővel. A művészet a piac törvényei alá kerül, s azoktól befolyásolva nem tud többé művészetként élni tovább.

Annak fényében, amit eddig felsorakoztattunk, világosan ki kell tűnni annak, hogy az egyházi zene problémái milyen kevéssé származnak magától az Egyháztól. De annak is világossá kell válnia, hogy a jelen idő és a mai kultúra nehézségei kapcsolatban vannak a kereszténység ún. válságával. Ezért egy második részben megpróbáljuk feltárni az egész kérdés teológiai gyökerét: képromboló-e a kereszténység legkorábbi kezdeteitől fogva, igen vagy nem? A művészet területén csak valami "felix culpa" révén lett teremtő erővé? Vagy a képrombolás alapjaiban keresztényellenes, olyan fokban, hogy a művészet, pontosabban az egyházi zene a kereszténység alapvető velejárója, alapvető követelménye, s ebből valójában minden zene új reményt meríthet? A jelenlegi kereszténység belső válsága onnan fakad, hogy az ortodoxiát, a helyes, igaz tanítást nem tudja többé úgy felfogni, ahogyan azt a "II. Niceai Zsinat megfogalmazta, és a képrombolást elsődleges fontosságúnak tartja. Akkor nem marad más hátra, mint az öröm reménytelen tudathasadása, skizofréniája a történelemben bekövetkezett „felix culpa” (vagyis a keresztény művészet megjelenése) láttán, avagy a másik megoldás: felszólítás egy újabb képromboló hadjáratra. Miért fogadják el ma szakemberek is azt, hogy a puritán funkcionalizmusból származó művészetellenesség lenne az igazi, a hiteles keresztény magatartás? Ennek a felfogásnak két forrása van:

1. Az első abban a tényben rejlik, hogy az átmenet az Ószövetségből Jézus Krisztus közösségébe úgy tűnhet, mint egy Kivonulás, mint a Templomelhagyása a mindennapok istentisztelete kedvéért. Jézus maga is megismétli az Izrael prófétái által elkezdett, a kultuszra vonatkozó kritikát, sőt azt hangsúlyozza egészen a Templom szimbolikus lerombolásáig az árusok kiűzésével. Jézus keresztre feszítése a "falakon kívül" (Zsid 13,12) a tanítványok számára úgy jelent meg, mint új kultusz, s ezáltal minden, a szó szoros értelmében vett kultusz végének tűnt. Ebből ma arra a következtetésre jutnak egyesek, hogy a kereszténység Jézus szellemében szembe kerül a Templommal, a kultusszal, a papokkal. És ebből ma azt olvasnák ki, hogy Jézus nem ismert más szentséget, más szent teret, mint a mindennapokét. A kultusz, a papság megjelenése szerintük visszatérés lenne a kereszténység előtti korba.

A kereszténységnek ez a profán felfogása kettős hatást vált ki, amelyet már a kiinduláskor jeleztünk. Egyrészt az istentiszteletet minden ünnepi jellegétől meg akarják fosztani és a hagyományos egyházi zenét száműzni, mert az "szent" zeneként jelenik meg. Másrészt az istentiszteletben mindennek úgy kellene történnie, mint a mindennapokban, és a zene csak akkor lenne alkalmas, elfogadható az istentisztelet keretében, ha profán!

Az ősegyház nem ismert ilyen elképzeléseket. Az újszövetségi levelek az istentiszteletek nagyon gazdag, és egyáltalán nem profán, életéről tudósítanak. Izrael zsoltárait tovább éneklük, új énekekkel és himnuszokkal kiegészítve. Erik Peterson kimutatta (Von den Engeln; in: Theologische Traktate, München, 1951, pp. 323-407), hogy az Izaiásnál található templomi látomás, melyben az angyalok kiáltanak és beszélnek, a Jelenések

Könyvében lényegesen meggazdagszik, mert itt már nem csak szavakról és kiáltásról hallunk, hanem énekről, kürtszóról és dicshimnuszokról. Tehát a liturgiában döntő fejlődés van, amely abból állt, hogy a zsoltárt kiegészíti a himnusz, a szót az ének, és ez új dimenziót nyit a dicséret kultuszának. Peterson ennek kapcsán Origenész egy különös kijelentésére utal: „Az emberekhez a zsoltárok éneke illik, a himnuszok éneklése az angyalokhoz, és azokhoz, akik úgy élnek, mint az angyalok”. Jegyezzük meg: a keresztény istentisztelet már a kezdetekkor a mindennapoktól elszakadt, azokon felülemelkedett istentisztelet volt, a kezdetektől az jellemezte, hogy a költői és zenei dicséret új formáit próbálta megtalálni, és mindez teológiai megfontolásból történt.

2. Egyébként az igaz, hogy a keresztény istentisztelet föltételezi a Templommal való szakítást, és közelebb áll a zsinagógai istentisztelethez, mint a jeruzsálemi templomi liturgiához, legalábbis külső megjelenési formáit illetően. De ez nem jelent átmenetet a profánba, hanem inkább egy megváltozott, egyszerűbbé vált szakralitást, ami a lelkibbé tétel, a lelkibbé válás felé tör (és itt van a puritán funkcionalizmus második gyökere).

Az egyházatyák az utat az ószövetségi Templom kultuszától az újszövetségi kultuszhoz, és általánosságban: az Ószövetségből az Újszövetséghez úgy írták le, mint lelkibbé válást, spiritualizációt. Ebből a szempontból ok az egyetlen Ige liturgiája mellett foglaltak állást, a lehető legteljesebb mértékben, és minden vonalon ellenálltak a liturgikus pompa legcsekélyebb kibontakozásának is. Ez különösen igaz a nyugati teológia atyja, Szent Ágoston esetében, s az ő spiritualizáló, a lelkibb felé törekvő teológiája sajátos módon meghatározta az Egyház és a teológia nyugati útját.

Csak hogy a lelkiség, a lelkibbé válás eszméjének mégsem kell a fent említett súlyos következményekkel, negatív jelenségekkel járnia. Mert végső soron az igazi művészet pont a spiritualizáció maximumának az eredménye! Inkább az első századok keresztény gondolkodásának platonikus eleme jelentkezik és merevíti meg az Ószövetségből az Újszövetségbe történő átmenetnek mint spiritualizációnak eszméjét.

Bizonyos szempontból Platón az, aki nyugat számára fölfedezte a szellemet, s ez a dicsőség őt joggal megilleti. Platón felszólítja az emberiséget, hogy jusson el az érzékelhetőtől (a szenzibilistól) a lelkihez (spirituálishoz). Széles pedagógiai programja innen kiindulva formulázódott meg. Igazi görögként az ember nevelésében központi helyet ad a zenének. De zenepedagógiája a zene spiritualizációjának eszméjén nyugszik. Egyébként gondja van arra, hogy a görög embereszmény legyőzze a keleti vallások zenéjét, az utóbbi ugyanis teljesen alá van vetve az érzékelhetőnek. Erről a gondolatról el kell ismernünk, hogy alapvető és tiszteletre méltó. De *aki* a világ valóságát laboratóriumban építi fel újra, mindig arra a sorsra jut, hogy előbb-utóbb erőszakot tesz a valóságon. (Lásd J. Ratzinger: *Zur theologischen Grundlegung der Kirchenmusik*, in: *Gloria Deo, pax hominibus*, Köln, 1974, p. 39-62.).

Ezek az intuitív gondolatok az egyházatyák számára úgy jelentkeztek, mint a Templomból az Egyházba történt keresztény átmenet, átvonulás előképei. A maguk során az egyházatyák az Ószövetség és a görög-római kultúra gazdag zenei anyagát úgy szemléltek, mint ami az érzékelhető világ részei, amelyet a keresztény világ lelki voltának le kellene győznie, és meg kellene semmisítenie. Hajlamosak voltak a spiritualizációt, a lelkibbé tételt úgy felfogni, mint menekülést az érzékelhetőn kívülihez, egészen addig, hogy igen közel kerültünk a képrombolás eszmei alapjaihoz (ám azzal nem azonosultak!). Íme, ez a teológia történelmi hagyatéka, amely szünet nélkül megjelenik az egyházművészeti kérdésekben.

A néma hegedű

Volt egyszer, hol nem volt, egy világhírű hegedűkészítő mester.

Messze földről jártak hozzá megcsodálni nagyszerű műveit. Méltán is, mert olyan szépek voltak az általa készített hegedűk, hogy a leggazdagabb király palotájának is díszéül szolgálhattak. De ez még semmi.

A hangjuk olyan gyönyörű volt, hogy a legnagyobb művészek dicsőségüknek tartották, ha megszólaltathatták őket.

Volt azonban egy hegedűje, amelyet nem mutatott meg senkinek. Egy üvegszekrényben őrizte elzárva. A kíváncsiskodóknak csak annyit mondott, hogy az még nincsen kész. Este, mikor elült a nap zaja, kivette a hegedűt. Áhítattal nyúlt hozzá és gyengéden magához szorítva megpróbált hangot csalni belőle.

A hegedű néma maradt. Ekkor a mester remegő ujjai végigsiklottak a tükörsima hegedűn és így szólt:

- Tudom, hogy benned van a dallam. Hiszem, hogy eljön az óra, mikor meg is fogsz szólalni.

Várok akármeddig, akár a halálomig. Nem sajnálom az életemet, amit neked szenteltem, mert te vagy az én főművem. Azután csak ültek egymással szemben. A mester nézte a hegedűt és úgy érezte, hogy az meg nézi őt. Föléhajolt és a nagy fájdalmas boldogság könnyeket csalt a szemébe. A könnyek ráhulltak a hegedűre és a beáramló holdfénynél úgy ragyogtak, mint megannyi drágakő. Ez így ment egészen hajnalig.

Egyszer meghallotta hírért a neves mesternek egy hatalmas, zsarnok király. Nagy bosszúság fogta el, hogy azokból a híres hegedűkből neki még egy sincs. A zenéhez ugyan semmit sem értett, de nem bírta elviselni, hogy neki a világhírű hegedűkből egy se legyen. Föl is kerekedett nagy sebesen és egész udvartartásával nekivágott a nagy útnak. Egyenesen a hegedűkészítő mesterhez. Mikor megérkezett, meg sem pihent, hanem azonnal a mesterhez ment.

- Üdvözlöm mester. Hallottam nagy hírért. Vártam is a nagy pillanatot, mikor betoppan hozzám és megörvendeztet csodálatos alkotásával. De mivel nem jött, kénytelen voltam magamra vállalni a hosszú út fáradságait.

- Igazán sajnálom felség, - felelte udvarias meghajlással a mester.

- Nem tesz semmit, a művészekkel szemben mindig elnézőek vagyunk. Mutassa hát azokat a csodálatos hegedűket!

- Parancsoljon uram, - mondta a mester és körülvezette a királyt a műhelyében.

Na volt mit látna! Egyik ámulatból a másikba esett.

- Hát mester, én már sok gyönyörű dolgot láttam, - tört ki belőle az akaratlan elismerés – de ilyen csodaszépet még nem.

Mikor a hangjukat is meghallotta, alig talált szavakat a dicséretre. Le-föl járt az üzletben, egyik hegedűt a másik után vette kezébe, azon gondolkodván, hogy melyik is lenne fényes tróntermének legméltóbb díszé.

Egyszerre, mintha a lába földbegyökeredett volna, megállt a bezárt üvegszekrény előtt.

- Mester, - kiáltott rosszul leleplezett szemrehányással – hát ezt miért nem mutatja nekem?!

- Uram, azért nem mutattam, mert még nincsen kész.

- De azért én mégis szeretném közelebbről megnézni.

A mester rossz sejtelmekkel kivette főművét a szekrényből.

- Tekintsd meg hát uram, de sajnós még nem tudom megszólaltatni. A király jóságos arcot mímelve így válaszolt:

- Kedves mester, a hosszú út úgyis annyira kifárasztott, hogy mindenképp meg kell egy kevéssé pihennem. Tehát itt maradok szép városukban egy pár napig. Lesz ideje tehát bőven, hogy hegedűjét elkészíthesse. Most visszavonulok – mondta ellentmondást nem tűrő hangon – és három nap múlva elvárom, hogy megjelenjen előttem a már gyönyörűen szóló hegedűjével – méltóságteljesen kilépett a kis üzletből.

A mester gyengéden végigsimogatta a hegedűt, de aztán annál gondterheltebben a saját homlokát.

Csak ezután tette vissza a szekrénybe.

Este pedig, mikor elmúlt a gondterhelt nap, remegő kézzel újra elővette.

- Most már minden rajtad múlik, én már mindent megtettem. Tudom, hogy a dallam benned van. De azt is tudom, hogy téged zsarnoki kényszer soha szólásra nem készíthet. Én azonban veled egy vagyok, bármi történiék maradok is. S megint ott ültek egész éjjel. Ezen a hajnalon a felkelő nap bíborsugara közös dicsfénybe vonta a mestert és hegedűjét.

Eltelt a három nap. A mester elszántan hóna alá vette hangszerét és elindult. A király szokatlan nyájjassággal fogadta:

- Nagyon örülök kedves mester és kíváncsian várom azt a pillanatot, amelyben meghallhatom a csodálatos hegedűnek a kétségtelenül még csodálatosabb hangját.

- Uram, elnézésedet és türelmedet kell kérjem, mert az én munkám olyan, amivel nem lehet sietni. Sajnos a hegedűm még mindig hallgat.

Bár a király kissé elsápadt a haragtól, de azért nagyon szelíd hangon így válaszolt:

- Akkor tovább várok, kedves mester. További három napot adok, hogy hegedűdet megszólaltasd előttem – kegyes kézlegyintéssel útjára bocsátotta.

A mester kissé megkönnyebbülten távozott. Mindenesetre három napot nyertünk. Útban hazafelé, mit sem törődött a köpenyét cibáló vad széllel, aggódó szeretettel szorította magához egyetlen kincsét.

Újból eltelt a három nap. A mesternek, ha tetszett, ha nem meg kellett jelennie a király előtt. A király fojtott haraggal fogadta a hegedűkészítőt. Leereszkedően így szólt hozzá:

- Hát akkor halljuk végre?!

A mester halkán, de határozottan így válaszolt:

- Felség, bármennyire sajnálom, az én hegedűm még most sem szólal meg.

A király elfehéredett és szeme szikrázott. Szájából bömbölő hang tört elő.

- Dacolni mersz velem?! Velem, aki országokat tiportam el, szembe mer szállni egy hitvány muzsikus?! Én, aki előtt királyok földig hajoltak, eltűrjem-e, hogy egy koszos zenélő fa ne nyekeregjen, ha úgy parancsolom?! Hóhér – üvöltött tovább – korbácsold meg ezt a hegedűt!

A pribékek kiszakították remegő karjai közül. Elhomályosuló szemekkel nézte, hogy a deresre tették. Ahogy a korbács felemelkedett, odarohant és s lesújtó korbács a hegedű helyett, már csak a mester testére zuhanhatott. Vastag csíkban szivárgott a vér. A király sátáni gúnykacajjal mondta:

- Na nézzétek azt a bolondot! Egy vacak hegedűért, ami még csak nem is szól, képes megkorbácsoltatni magát. No, te bolond, - folytatta – hát most az egyszer még elnézem esztelenségedet. De, ha újabb három nap múlva meg nem szólaltatod azt a nyavalyás nyekergődöt, nem ússzátok meg ilyen olcsón! Takarodj!

- Uram, - próbálta megragadni az utolsó lehetőséget a mester – vedd műhelyem összes szépen szóló hangszerét és engedj békén elmennem néma „nyavalyás nyekergőmmel”, hiszen így, úgysem lehet palotád díszé.

- Nem mester, én ezt a hegedűt akarom és az enyém is lesz, ha másként nem, hát tűzifának.

De elég a makacskodásból, mondtam, amit mondtam és vigyázz mester, hogy te is mellé ne kerülj a szemétre! Nincs több mondanivalóm és most távozz, gondold meg jól, hogy kivel húzol ujjat.

Na, kifelé!

A mester remegő térdekkel vánszorgott haza.

- Segíts! – szorította magához a hegedűt – Adj erőt, nehogy összetörjelek, ha elesem! Kimerülten ért műhelyébe, utolsó erejével letette terhét, maga pedig leroskadt mellé a földre. Mikor szemét kinyitotta, fáradtságot, fájdalmat és egyben nagy boldogságot érzett. Első tekintete a hegedűre esett. A hegedű véres volt.

- Most már nemcsak a könnyeim, hanem a vérem is rajtad. De, ha még ez sem elég, hogy megszólalj, az életem is a tied.

Homlokát ráhajtotta a hegedűre és úgy érezte, most már bármi vár rá, van ereje elviselni.

Eljött az óra. A bámész, kíváncsi udvari népség közepette ott állt meggyötörten, de emelt fővel a mester. A király élesre összehúzott szeme, mint kardpenge csapott a mester arcába.

- Halljuk!

A mester tompa hangon csak ennyit mondott:

- Lehetetlen uram, a hegedűm még mindig nem szól.

- Nem?! – üvöltötte magából kikelten a zsarnok. – Hát meddig élsz vissza jószágommal?! Érdemelsz-e ennyi türelmet te orcátlan, hitvány? Már több haladék nincs számodra! Hóhér – ordított – rakjátok a máglyát! Elégetem a használhatatlan hegedűdet, te tehetségtelen kontár:

- Uram, - csendült fel a mester hangja – akkor csak arra kérlek, hogy engem is dobass mellé!

- Részed lesz benne, de előbb végignézed, hogy ég el az a szemét.

Közben elkészült a máglya. Mikor már a lángok lobogtak, a király kiadta a parancsot:

- A hegedűt dobjátok a máglyára, azt az eszelőst pedig fogjátok le!

Belekapott a tűz a drága fába. Minél jobban elborították a lángok, annál erősebben kellett tartani a pribékeknek a mestert, hogy össze ne roskadjon. Csak testét tarthatták vissza, de lelke a szenvedés máglyáján egy lett hegedűjével.

A hegedű égett. Mikor az utolsó darabkája is elhamvadt, akkor...

... Akkor megszólalt a dallam. Áradt, kavargott, hömpölygött. Felkavarta a tengert, megremegtette a kősziklákat. A riadt madárfiókat visszarakta fészkébe. A csillagok ragyogása vele zengett és tüzet lopott tőle a nap.

- Neked szárnyakat adok – ölelte át a kínlódva kúszó bénát.
- Téged örök szépségbe öltöztetek – fordult a lepráshoz.
- Összetöröm a bilincseidet – vigasztalta a rabszolgát.
- Neked pedig – simította végig a vakot – megmutatom a csillagokat.

A zsarnok értetlenül bámult, de minden ízében reszketett. A nála nagyobb hatalommal szembekerülve, megsemmisülésének irtózata nehezedett rá.

- Te pedig hallván, sohasem fogsz meghallani engem – dörögte reá félelmesen a dallam.

A mester pedig egyre jobban kimagasodott a bámész katonák kezei közül. Lelkét pedig magával ragadta a dallam és vitte a mindenségbe.

- Sem megszólaltatni, sem elhallgattatni nem lehet engem – zengte diadalmasan.
- Eddig is tudtad és most kitartásodért, hűségédért részesem leszel örökre.

Komáromi Istvánné

ASSISI SZENT FERENC

Halljátok, feleim, mit ért meg egyszer egy jóakarató férfi itt. .

Ferenc nem önmagában érdekel engem, s ha úgy tetszik, hagyjuk békén a tizenharmadik századot, Bernardonét meg Assisit. .

Az, ami minden korban egyformán időszerű, s bizony megéri, hogy szemügyre vedd kicsit, az Isten tanúja, nyilvánvaló őszinteséggel készen állva, ahogy naivan és ügyetlenül, úgy, ahogy tud, figyel a földöntúli oktatásra,

Az a Mélység közvetítője, amint a Bennszülöttel társalog;

Aki Ferencre néz, ha csak hátulról látja is, eszébe sem jut többé más dolog.

Ő a mi bajnokunk,

Megáll szilárdan ott is, ahonnet nyomban lebukunk, ha netán fölkapaszkodunk.

Giotto: Szt. Ferenc szakít apjával

Mikor letépi a ruháját és meztelen marad,

Mikor egyenkint hordja a téglát a templomhoz, mely ki-dőlt, - bedőlt, roskatag,

Mikor egymaga visel keresztes hadat, s pogányoknak hirdeti az igét.

Megannyi államcsíny a csönd ellen, s a lehető legegyszerűbben

értelmezve a bonyolult beszéd.

De hiába próbálsz ezt is, azt is, szegény legkisebb testvér,

minden szemben mégis te vagy a szálka.

Íme itt van Ferenc, nyitott szájjal, mint egy halott, akit az Úr haragja lök halálba.

(Használjuk a szavakat visszajukról, ahol a kifejezés sántikál

Mert, hogy nevezzük azt az erőt, mely szívünket megháborítja és zsigerünkbe váj, Erőszakkal foglal bennünk helyet, és brutálisan leterít?

- S e süket dobbanást, amely egyszerre megdöbbsz, amint a teljes tétlenség után következik.) Nagyobb szegénység, mint halottnak lenni, nem lehet.

Ferenc úgy átadta a lelkét, hogy a testét sem őrzi meg.

Hiába kérnénk tőle magyarázatot, nincs mondandója több.
 Olyas valakinek a birtoka, aki nem magyaráz, csupán betölt.
 Egyetlen odaadás, mint az újszülöttek, a vőlegények,
 Úgy jár a minden ember látványában, mint a részeg.
 Táncoló, sóhajtó, nevető vőlegény, sebesülten a dicsőségtől, amelyben rejtelmesen része lett.
 A Bölcsesség ajtót nyitott neki, s a Jóság asztalához ülhetett.
 Nincs szüksége se ruhára, se pénzre, mert nincs szüksége semmire
 Annak, aki örökre birtokolja már ma, ami a holnap öröme.
 Nincs persze kifogása sem a szőlő, sem az eper, sem a füge, ez ízes és édes gyümölcsök
 ellen.
 De aki a dicsőségben lakik, annak nem kell már semmi éték.
 Most, mikor idegen lett hozzá, megértette a létet.
 Most, mikor a dolgoknak nincs mit félniük tőle, most, mikor már mit sem kezdhet velünk, s
 tőlünk már mit se kérhet, hogy megnyílnak neki, milyen testvére lett számára minden!
 Sétáltat ja, mint a paradicsomban, a teremtett dolgok titkában
 Isten.
 Milyen szép ez, és milyen fontos! s mindebben milyen
 otromba az ember, mit sem tud, mit sem ért!
 Uram, semmit nem alkottál hiába, s ha elvesznék, milyen
 kár lenne mindenért!
 Ez a szépség, amelynek semmi haszna, ez az azúros Itálai
 Szolgálhat-e másra,
 Mint, hogy nőjön bennünk a sóvárgás és szívünk vágya?
 Hogyan élvezhetnénk a létet, ha az öröklét hiányzik belőle?
 Panaszát a gerle az erdőn szakadatlan búgja.
 A seb, amit hiányod üt, a szomjúság, mely mélyünkben
 kiált, terjeszkedő bennünk és imádságunk, akár négy tag,
 kinyúlva:
 Jézust a szétszabdalt Isten öléből ez rántja közénk újra!
 Van jobb kereszt már, mint amit Izrael ácsolt, hogy Isten
 Fiát rászegezze.
 Lám, Ferenc kiválasztott, hogy teste legyen a Krisztus
 keresztje.
 S aki lejön az Alvernáról szédelegve, s mutatja Klárának
 titkon a sebet, szögek lyuggatta csontját,
 A Ferenczel egygő lett Jézus az, a kettő egyetlen élő és
 szenvedő és megváltó valóság!

Fordította: Rónay György

„Húgocskáim, madarak! Ti igen sokkal tartoztok a Teremtőnek, azért mindig és mindenütt kötelesek vagytok dicsérni őt. Mert kétszeres, sőt háromszoros ruházattal látott el benneteket; szabadságot adott nektek, oda röpköthettek, ahová akartok; Noé bárkájában megőrizte fajotokat, hogy ki ne vesszetek. Hálával tartoztok a levegőért, amelynek uraivá tett. Azután gondoljátok meg, hogy se nem vettek, se nem arattok, Isten mégis gondoskodik rólatok. Inni ad a folyókból és forrásokból, menedéket nyújt a hegyekben és völgyekben, helyet biztosít a fészekrakáshoz a fák lombos ágain. Azután még fenni és szőni sem tudtok, Isten ruház föl benneteket és fiókáitokat. Jótéteményeiből, amelyekkel elhalmozott, láthatjátok, mennyire szeret Teremtőtök. Őrizkedjétek tehát húgocskáim, a hálátlanság bűnétől, s azon legyetek, hogy szüntelenül áldjátok Istenet.”

Assisi Szent Ferenc Virágoskertje Fiorett

FVR NEMZETKÖZI TANÁCS ELNÖKSÉGE
FOLYAMATOS KÉPZÉSI PROGRAM - HAVI DOSSZIÉ
2010. NOVEMBER – ELSŐ ÉVFOLYAM – 11. szám
I. RÉSZ: HAVI TÉMA

A Ferences Világi Rendhez való tartozás lényege

(8-10. pont.)

Az FVR-hez tartozni

Emanuela De Nunzio, FVR

Ewald Kreuzer, FVR (Összefoglaló és kérdések)

Minden embernek van egy vele született, általános érzése arról, hogy egy adott körülmény esetén mit a legjobb és leghelyesebb tenni. Isten mindenkinek adott egy belső hangot, a lelkiismeretünket. Ami megkülönbözteti a keresztényeket, és még inkább a ferenceseket az az, hogy Krisztus által és Vele, az igazságot nem lehet érvényre juttatni szeretet és könyörületesség nélkül. Aktív életünknek gazdag belső életből kell táplálkoznia, melyet naponta ápolunk állandó, személyes és elmélyült párbeszédben és szerető kapcsolatban a Mennyei Atyával. A Fia révén Isten mindanyiónkat megtanított arra, hogy az élet Misztériuma közvetlenül kapcsolódik a Kereszt Misztériumához, amely a szenvedés jele, de a szeretet, testvériség, az emberi és isteni bensőséges kapcsolat idejének a tanítása is, a dicsőségnek és a megváltásnak a jele is. A Tau, melyet Szent Ferenc választott, és amelyet mi ferencesek magunkon viselünk, annak jele, hogy elfogadtuk a Kereszt misztériumát, illetve annak a szándéknak jelképe, hogy harmóniában akarunk élni a Megfeszítettel. Jelképezi azt a misztériumot, amikor gyengeségünk Krisztus kegyelme által, - aki személyesen mellettünk áll- megváltást nyer. Ez jelképezi mindanyiónk személyes megváltásának lehetőségét, csakúgy, mint a hívő közösségek egyetemes megváltásának lehetőségét, akiknek mindig szól a felhívás, hogy szíveiket tartsák nyitva a párbeszédre a testvérekkel, különösen figyelve egymásra és Istenre.

8. pont: Belső élet. Regulánk (7. pont) arra emlékeztet bennünket, hogy megtérésünket „minden nap újra kell kezdeni”. Az Általános Konstitúciók (8. cikkely 2.) megerősítik ezt, hogy életünket „egy folyamatosan megújított megtérés útjaként” kell megélnünk. Elhivatottságunk van politikai elkötelezettségre, szakmai képességekre, valamint a szolidaritás, a szabadság, a jogok és az igazság előmozdítására. De, ami különösen a mienk, az az élő Istenhez intézett ima. Ima nélkül nem képzelhető el igazi keresztény elkötelezettség a világban. XVI. Benedek hangsúlyozza azt, hogy minden tervezett tevékenységünket imádnak kell megelőznie, amely az igazságban szabaddá tesz minket, és megvilágosítja tetteinket.

9. pont: A TAU lelkisége. A világi ferencesek hovatarozásának külső jele a TAU (Általános Konstitúciók, 43. cikkely). Szent Ferenc különösen értékelte és tisztelte ezt a jelet, a megtérés szimbólumát. A TAU, mint külső jel tanúságot tesz arról, hogy a kegyelem által a „szegény és keresztre feszített Krisztushoz” kapcsoljuk magunkat (Regula, 10. pont; Ált. Konst. 10. cikkely). Aki nem fogadja el a Kereszt misztériumát, soha nem talál békére, és nem talál választ az ember örök kérdéseire a szenvedés, betegség, halál, létbizonytalanság mibenlétéről sem. Az ilyen soha nem fogja fel azt a nagy szeretetet, amely a Megfeszített sebeiben van elrejtve.

10. pont: Az „ajándék érzülete”. A keresztény számára (és a ferencesek számára még nagyobb mértékben) az emberi kapcsolat, amely csak az igazságosságon nyugszik, soha nem elég, mert a testvériség ennél többre hív. A testvériség nem merül ki az én-te szűk ívében, hanem áthatja a mi-t, amíg be nem lép a csillagos sátor (világ) végtelen terébe (Naphimnusz).

Kérdések elmélkedéshez és közösségi megbeszéléshez

1. Az igazsághoz való viszonyuk alapján mi jellemzi a keresztényeket és még inkább a ferenceseket?
2. Életünket hogyan befolyásolhatja a „TAU lelkisége”?

II. RÉSZ: LELKI TANÍTÁS

Mindenszentek ünneplése: a hívők közösségéhez tartozás, mert Isten szentségre hív meg minket.

Fr. Amando Trujillo Cano, TOR

Mindenszentek ünnepe, melyet november 1-jén ünneplünk, olyan ünnep, melyet sok keresztény előbbre hoz, mert arra emlékeztet bennünket, hogy minden megkeresztelt Istennel és Isten népével mély közösségi életre /kommunióra/ hivatott. Ez az ünnep azon testvéreinket ünnepli, akik már az Úr teljes jelenlétét élvezik. Néhányan hivatalosan elismertek az Egyház által a kanonizáltságuk révén, míg mások ismeretlenek a legtöbb hívő számára, de életüket igaz odaadással élték Krisztusért és a Szentírásért. Ha alaposan belegondolunk, mi is biztos emlékezhethetünk jó néhány emberre, akik alapvetően megvilágosították életünket őszinte és elkötelezett szeretetükkel Isten és embertársaik iránt. Ez a liturgikus ünnepélyesség, különös módon megérinti azok szívét és lelkét, akik követni akarják Jézust, bátorítva őket arra, hogy növekedjenek Jézus és az ő Egyháza iránti bizalomban és nagylelkűségben. Ezen a napon olvasott prefáció az összegyűlteket Istennek mondott hála hívja:

Ma a Te szent városod ünnepét tartjuk, a mennyei Jeruzsálemét, anyánkét. Trónusod körül a szentek, testvéreink, dicsőségedet zengik mindörökké. Dicsőségük örömmel tölt el bennünket, és közösségük velük az Egyházadban, buzdítást és erőt ad jártunkban a hit zarándokútján, vágyva a találkozást velük.

Mindenszentek Ünnepe ünnepe, fontos megkérdezni magunktól, hogyan is értelmezzük a szentséget, mit is jelent szentnek lenni. Gyakorta talán csak a szentség néhány meglepő megnyilvánulására koncentrálnak, miközben elfelejtjük, ami annak középpontjában és eredetében van. Ebben a tekintetben illő felidézni a II. Vatikáni Zsinat egyik ekkleziológiai (az egyházzal szembe fordított) közleményét: hangsúlyozva, hogy minden hívő szentségi életre hivatott. A Lumen Gentium 40. cikkében állítja ezen hivatás néhány alapvető elemét, amint azt a zsinati atyák látják:

„Ezek után mindenki számára nyilvánvaló, hogy minden rendű és állapotú Krisztus-hívő meghívást kap a keresztény élet teljességére és a szeretet tökéletességére, s ez a szentség a földi társadalomban is előmozdítja az emberibb életmódot. E tökéletesség elnyeréséért a hívők vessék latba a Krisztus ajándékozásának mértéke szerint kapott erőket, hogy az Ő nyomában járva és hozzá hasonlóvá válva, mindenben teljesítve az Atya akaratát, szívvel-lelélekkel Isten dicsőségére és a felebarátok szolgálatára szenteljék magukat. Isten népének szentsége így hozza meg bőséges gyümölcseit, amint ezt az Egyház története oly sok szent élete által ragyogóan bizonyítja.” (Lumen Gentium, 40; FVR Általános Konstitúció, I. cikkely, I.)

Fr. Paolo Martinelli, OFM Cap a „Santità francescana oggi: Significato figure formazione” (A ferences szentség napjainkban: A képzési formák jelentősége) című művének előszavában magyarázza, hogy egy karizma eredete valójában az, ami meghúzódik a történelem során megmutatózó nagyszerű megnyilatkozások mögött, amit Krisztus folyamatos jelenléte bontakoztat ki, és amit a szentek tesznek jelenvalóvá:

...a meghívást a saját gyökereinkhez való visszatérésre mindenekelőtt a megtérés ösvényeként kell felfognunk; visszanyert kapcsolatként az eredettel, amely a szentekben ma is ott vibrál. Súlyos hiba lenne ezt a visszatérést „kronológiai” vagy pusztán „archeológiai” értelemben venni. A Szentek megóvnak bennünket ettől a lehetséges félreértéstől, és megmutatják nekünk, hogy a keresztény rejtély központi magja mindig egy jelenlét, Krisztus jelenléte, mely felénk fordul és hív, hogy kövessük őt hic et nunc (itt és most) a Szentlélek erejében, mely „ott fúj, ahol akar”.

Az FVR Általános Konstitúciók 17. cikkelye 4. pontja összeköti a megszentelődés Egyházi szolgálatát és a világi ferencesek részvételét ebben a törekvésben, kijelölve a követendő ösvényt: „mindenekelőtt a saját családjukban, majd pedig a közösségükben és végül -tevékeny jelenlétük révén- a helyi Egyházban és a társadalomban”. Zárjuk ezt a gondolatsort Szent Ferenc egyértelmű szavaival: „...nagy szégyen ránk, Isten szolgálira, hogy míg a szentek cselekedték a nagy tetteket, mi csupán tetteik hirdetésével kívánunk dicsőséget és tiszteletet kivívni magunknak.”

Kérdések elmélkedéshez és közösségi megbeszéléshez

1. Hogyan igyekszem válaszolni Isten a szentségi élet megélésére való hívására?
2. A Ferences Világi Rendben kik azok a szentek, akik a leginkább hatást gyakoroltak rám, és miért?
3. A világi ferencesek hogyan tudják megvalósítani a megszentelődés szolgálatát a mindennapi életükben?

III. RÉSZ: AZ EGYHÁZ TÁRSADALMI TANÍTÁSA

Az Egyház társadalmi tanításának kompendiuma

9/8. témakör: A társadalmi élet alapvető értékei

Fr. Amando Trujillo Cano, TOR

A. Az alapelvek és az értékek kapcsolata

197. *Az Egyház társadalmi tanítása az emberhez méltó társadalom felépítéséhez nélkülözhetetlen alapelveken kívül az alapvető értékeket is felmutatja. [...] Valamennyi társadalmi érték szerves része az emberi személy méltóságának, és a személy hiteles fejlődését szolgálja; ezek – a dolog lényege szerint – a következők: az igazság, a szabadság, az igazságosság és a szeretet.* Gyakorlásuk jelenti a biztos és szükségszerű utat a személyes tökéletesedéshez és az emberségesebb társadalmi együttéléshez. Ezek az értékek adják a nélkülözhetetlen vonatkozási pontot a közélet felelősei számára.

B. Az igazság

198. *Az ember különleges módon van elkötelezve arra, hogy folyamatosan az igazságra irányuljon, tisztelje, és felelősen tanúságot tegyen róla. A társadalmi viszonyok terén az „igazságban élésnek” sajátos jelentéstartalma van. [...] Minél nagyobb erőfeszítést tesznek a személyek és a társadalmi csoportok arra, hogy a társadalmi problémákat az igazságnak megfelelően oldják meg, annál jobban eltávolodnak az önkénytől, és közelítenek az erkölcsiség objektív követelményeihez.*

Korunk igen erőteljes nevelőmunkát és felelős erőfeszítéseket követel mindenkitől, hogy az igazság keresése [...] az élet minden területén előrehaladjon, legyőzzön minden próbálkozást, amely megkísérli viszonylagosság tenni, sőt támadni az igazság követelményeit. [...] Egyebek között a pénz felelőtlen használata jelent egyre sürgetőbb nehézségeket, ami viszont igényt teremt a személyes és társadalmi cselekvés nélkülözhetetlen áttekinthetősége és tisztessége iránt.

C. A szabadság

199. *A szabadság az ember istenképűségének legmagasabb rendű jele, következésképpen jele minden emberi személy magasztos méltóságának (...). A szabadság gyakorlásának joga, olyan követelmény, amely elválaszthatatlan az emberi személy méltóságától. A szabadság jelentése nem korlátozható a pusztán individuális szemlélet szintjére, és nem szűkíthető le a személyes szabadság önkényes, kontroll nélküli gyakorlására.*

200. A szabadságnak – mint minden emberi személy egyedülálló volta kifejeződésének – az értékét akkor tartják tiszteletben, ha a közösség minden tagja képes megvalósítani saját személyes küldetését [...]. Mindennek „szilárd jogi keretek között”, a közjó és a közrend keretein belül és minden körülmények között a felelősség jegyében kell történnie.

A szabadságnak másfelől abban a képességben is kifejezésre kell jutnia, amellyel az ember visszautasítja az erkölcsi rosszat, bármilyen formában jelentkezik is. A szabadság teljessége az egyetemes közjó távlatába illeszkedő valódi jóra irányuló önrendelkezés képességében és lehetőségében áll.

D. Az igazságosság

201. Az igazságosság szubjektív szempontból olyan viselkedés, amelyet az az akarás határoz meg, hogy elismerjük a másikat mint személyt, objektív szempontból pedig a személyközi és társadalmi területre alkalmazott erkölcsiség meghatározó ismérve.

A Tanítóhivatal felhívja a figyelmet az igazságosság klasszikus formáinak tiszteletben tartására: ilyen a kölcsönös (csere)-, az osztó és a törvényi igazságosság. [...] A társadalmi igazságosság a társadalmi problematikával összefüggő követelmény; ez a kérdés ma világméretűvé lett, és társadalmi, politikai, gazdasági dimenziókban, elsősorban a nehézségek és a megfelelő megoldások strukturális dimenzióiban jelentkezik.

202. A jelenlegi helyzetben különösen fontossá vált az igazságosság kérdése, mivel a személynek, a személy méltóságának és jogainak értékét [...] komolyan fenyegetik azok az elterjedt irányzatok, amelyek az igazságosságot kizárólag a hasznosság és a birtoklás szempontjaira vezetik vissza. [...]

Az igazságosság ugyanis eredendően nem valamiféle emberi megállapodás kérdése, mert hogy mi „igazságos”, azt nem a törvény határozza meg, hanem az ember legmélyebb lényege.

203. Az emberi lénynek a maga teljességében való személelet teszi lehetővé az igazságosság leszűkített, szerződészerű szemléletének meghaladását, valamint a szolidaritás és a szeretet horizontjának megnyitását, az igazságosság által is. Az igazságosság önmagában elégtelen. [...] Az óhajtott béke ugyanis „kétségkívül a társadalmi és nemzetközi igazságosság révén érhető el, valamint azoknak az erényeknek a gyakorlásával, amelyek az együttélést segítik, és megtanítanak arra, hogy egymáshoz kapcsolódva, egymásnak ajándékozva és egymástól elfogadva új, jobb társadalmat építsünk”.

Kérdések elmélkedéshez és közösségi megbeszéléshez

1. Tapasztalatod alapján az emberek és társadalmi csoportok törekednek a társadalmi problémák igazság szerinti megoldására?
2. Hogyan tudja a közösséged segíteni a tagjait a szabadság teljessége felé történő elmozdulásban, melyet úgy értelmezünk, mint önmagunk birtokbavételének képessége a hamisítatlan jó szempontjából?
3. Mit tehetnek a világi ferencesek, hogy az igazság szemléletét erősítsék, amely felöleli az együttélést és a szeretetet?

Komáromi J: Urunk színeváltozása
(Oltárrészlet, 2000.)

A Ferences Világi Rend képzési levele.
Megjelenik kéthavonta.
"Ingyen kaptatók, ingyen adjátok."
Kiadja a FVR Országos Tanácsa belső használatra.
1024 Budapest, Rómer Flóris u. 4.